

Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma: 106.K.700.040/2023/21.

A felperes: H-M Konstrukt Kft. (6722 Szeged, Petőfi Sándor Sugárút 37/B. fsz/2.)

A felperes képviselője: Maróthy és Perényi Ügyvédi Iroda (6722 Szeged, Hajnóczy utca 8. fsz/1., ügyintéző: dr. Maróthy Kornél ügyvéd)

Az alperes: Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság (1026 Budapest, Riadó utca 5.)

Az alperes képviselője: dr. Kenessey Réka kamarai jogtanácsos

I. rendű alperesi érdekelt: Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata (6720 Szeged, Széchenyi tér 10.)

Az I. rendű alperesi érdekelt képviselője: Császár Ügyvédi Iroda (6726 Szeged, Zsombolyai utca 5/B., ügyintéző: dr. Császár Mátyás ügyvéd)

II. rendű alperesi érdekelt: Dél-Konstrukt Zrt. (6724 Szeged, Cserzy Mihály utca 35.)

A II. rendű alperesi érdekelt képviselője: dr. Takács Róbert kamarai jogtanácsos

A per tárgya: közbeszerzési ügyben hozott D.433/18/2022. számú határozat jogszerűségének vizsgálata

Í t é l e t:

A Fővárosi Törvényszék a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint és az I. rendű alperesi érdekeltnek 50.000 (ötvenezer) forint perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen be az állami adó-és vámhatóság illetékbevételi számlájára 60.000 (hatvanezer) forint kereseti illetéket.

A Fővárosi Törvényszék tájékoztatja a felperest, hogy a fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az ítélet alapjául szolgáló tényállás

[1] A Covid-19 járvány Magyarországon 2020 márciusában tört ki, több súlyosabb variáns terjedését követően 2021 decemberében már az enyhébb lefolyású Omikron variáns is

megjelent. 2022. február 24-én kitört az orosz-ukrán háború. 2022. július hónapban köztudottá vált, hogy a rezsicsökkentési szabályok oly módon kerülnek módosításra augusztus 1-től, hogy a villamos energia és a földgáz egyetemes szolgáltatásra kizárólag a lakossági fogyasztók jogosultak. Az üzemanyagok kapcsán a hatósági ár 2022. július 30-án a gazdálkodó szervezetek vonatkozásában megszűnt. 2022. szeptember 27-én pedig leállt az Északi Áramlat gázvezeték.

- [2] 2022. február 7-én az I. rendű alperesi érdekelt – mint ajánlatkérő – a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) Második része szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított a „Vitéz u. bölcsőde újjáépítésének kivitelezése” építési beruházás tárgyában. (EKR001328002021).
- [3] Az ajánlati felhívás II.2.7) pontja szerint a szerződés időtartama 12 hónap. A közbeszerzési dokumentumok részét képező szerződéstervezet II. 2.3. pontja alapján „A teljesítés határideje: A munkaterület átadásától számított 12 hónap.” Az V.5.1. pontja szerint: „A Vállalkozó a jelen szerződés I. pontja szerinti munkákat összegű árajánlata alapján végzi el. Vállalkozót megillető ellenszolgáltatás átalánydíj. Megrendelő egyéb jogcímen semmilyen térítést nem fizet. A Vállalkozó vállalja, hogy a szerződés szerinti munka elvégzését a szerződés alapidokumentumaiban meghatározott műszaki tartalommal, minőségben és feltételekkel a vállalt határidőre teljesíti. Nettó vállalkozói díj:, -Ft. A vállalkozói díj fedezetet nyújt a beruházás anyagköltségére és a munkadíjára teljes egészében, valamint magában foglalja a munkaterületre való felvonulási, minősítési, vizsgálati, a megvalósításhoz és a teljeskörű átadáshoz szükséges egyéb költségeket is. A Vállalkozónak kell fizetnie minden adót, illetéket és díjat, amelyet a Szerződés szerint köteles fizetni és a Vállalkozói díj nem módosítható egyik ilyen költség miatt sem.” A szerződéstervezet 5.2 pontja szerint: „A Vállalkozó viseli annak kockázatát, hogy a jelen szerződésben meghatározott vállalási ár alapjául szolgáló dokumentációk értelmezése folytán, vagy bármely más okból, az ajánlati árat helytelenül adta meg. Utólag az árképzésben tapasztalt hibák, vagy egyéb tévedések nem szolgálhatnak alapot az átalányár megemelésére.” A IX.9.1. és 9.2. pontja értelmében: „A szerződésben foglalt műszaki tartalom, díj vagy egyéb vállalási feltétel megváltoztatására irányuló szándék esetén a szerződést a Felek a Kbt. 141. §-ában foglaltak szerint, írásban módosíthatják.”, „A szerződés bármely módosítására kizárólag a Kbt. 141. §-ában foglalt rendelkezések szerint kerülhet sor.”
- [4] A 2022. május 26-i módosított ajánlattételi határidőre tizenkettő ajánlat érkezett. Az I. rendű alperesi érdekelt a közbeszerzési eljárás során több alkalommal bocsátott ki hiánypótlást, majd 2022. július 18-án az ajánlatuk fenntartását kérte az ajánlattevőktől. 2022. július 21-én a felperes akként nyilatkozott, hogy az ajánlatát 2022. szeptember 23-ig fenntartja.
- [5] Az ajánlatok elbírálásáról szóló összegezését az I. rendű alperesi érdekelt 2022. augusztus 30-án küldte meg az ajánlattevőknek, az eljárás nyerteseként a felperest hirdette ki.
- [6] 2022. október 18-án a felperes vis major helyzetről tett bejelentést az I. rendű alperesi érdekelt felé arra hivatkozva, hogy az orosz-ukrán háború közvetlenül és közvetve is egyre súlyosbodó energiaválságot idézett elő, a háborús konfliktus miatt alapanyaghiány, valamint az egyre dráguló energia- és üzemanyagárak az alapanyag és a beszállítói árak folyamatos emelkedését okozzák. Az üzemanyagár drasztikus drágulása (illetve a hatósági ár felhasználói körének leszűkítése) miatti szállítási költségek növekedése, az infláció előre nem látható jelentős mértékű (két számjegyű) emelkedése, a közüzemi költségek drágulása, a forint árfolyamának rendkívüli gyengülése, a háborús helyzet miatt kialakult áruhiány és a kapcsolódó áremelkedések, mind vis major jellegű körülmények, amelyeket sem az ajánlattevő, sem az ajánlatkérő kellő körültekinés mellett sem láthatott előre. E változások kihatnak a társaságnál felmerülő költségekre is, olyan rendkívüli helyzetet teremtettek, amelyre nem lehetett felkészülni, nem volt előre látható, hogy újabb inflációs hullám érkezik

és az milyen hatással lesz a gazdaságra. A járványhelyzet sem múlt el, újabb variánsok (pl. Omikron) jelentek meg, amelyek a munkaerős korosztályt fertőzik meg. Erre tekintettel a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontja alapján bejelentette a szerződés ellenértékének módosítására vonatkozó igényét. A módosítástól való esetleges elzárkózás esetére kilátásba helyezte a szerződés teljesítése ellehetetlenülésének bejelentését, és annak aláírásától való elállást. Leveléhez csatolta a Csemegi Invest Kft. 2022. október 11-i, a Müller Villszer Kft., a Mikroplan Elektronikai Fejlesztő és Szolgáltató Kft. 2021. szeptember 23-i, az Első Beton Kft. 2022. szeptember 12-i és 20-ai, valamint a Thermo Szerviz Kft. 2022. augusztus 15-i ajánlatát.

[7] Az I. rendű alperesi érdekelt 2022. október 21-én küldött válasza szerint: „A közbeszerzési eljárásokban az ajánlatok elbírálásról szóló írásbeli összegezés kiküldését követően a Kbt. 131. § (5) bekezdésében rögzített időtartamig az ajánlatkérő és a nyertes ajánlattevő vonatkozásában is ex lege meghosszabbodik az ajánlati kötöttség, ami az eljárás adott szakaszában egyben szerződéskötési kötelezettséget is jelent. A Felek ezen kötöttségtől csak abban az esetben szabadulnak, ha a Kbt. 131. § (9) bekezdésében rögzített konjunktív feltételek mindegyike fennáll.” Az I. rendű alperesi érdekelt részletesen megindokolta, hogy a felperes által hivatkozott körülmények miatt nem alapozzák meg a Kbt. 131. § (9) bekezdésében rögzített mentesülési lehetőséget. Kifejtette, hogy nem került alátámasztásra, hogy a vélelmezett áremelkedések az összegezés kiküldését követően beállott körülményekre vezethetők vissza és a szűken értelmezendő előre nem láthatóság fennállását sem támasztották alá. A szerződés létrejöttét megelőző módosítás mind a Kbt., mind a háttérjogszabálynak minősülő Ptk. alapján fogalmilag kizárt. Utalást tett arra is, hogy a felperesnek milyen lehetőségei voltak az ajánlati kötöttség alóli szabadulásra, ezekkel azonban nem élt.

[8] A felperes a 2022. október 28-án kelt levelében a szerződés megkötésétől visszalépett, tekintettel arra, hogy a közbeszerzési eljárás összegzésének megküldését követően keletkezett előre nem látható, és érdekkörén kívül eső, egymás hatását is erősítő okokra visszavezethetően a szerződés teljesítése az ajánlattételi viszonyokhoz képest ellehetetlenült, mivel az abban kellő körültekintés mellett tervezett nyeresége jelentős mértékű veszteségbe csapna át. Hivatkozott a kiszámíthatatlan energiaár-változásokra (azok mértéke és a megemelkedett árak termékek árára gyakorolt pontos összecszerű hatása nem volt sem előre átható, sem pedig kiszámítható; a megemelkedő energiaköltségek először a szeptember-októberi időszakot követően jelentek meg a gyártóknál, majd ezt követően az alapanyagárakban); a háborús helyzet – 2022. szeptember 27-én bekövetkezett Északi Áramlat gázvezeték elleni szabotázs akció miatti – jelentős eszkalálódására; a Magyar Nemzeti Bank 2022. szeptember 27. napján 125 bázispontos 13%-ra történő kamatemelése folytán bekövetkezett forintárfolyam összeomlásra (a korábbi 400 Ft körül ingadozó árfolyam helyett a 430 Ft-os árfolyamra); az inflációra (2022. szeptemberében a KSH adatai alapján az infláció átlagos mértéke 20,1 % volt) és mindezek hatására az alapanyag árakra. Leveléhez csatolta a PU-MIX Build Kft. 2022. április 28-i árajánlatát, amely 2022. május 15-ig volt érvényes, és a 2022. október 21-i - 2022. november 15-ig érvényes árajánlatát, a Merkbau Zrt. 2022. május 17-i ajánlatát, 2022. szeptember 2-i ajánlatát és 2022. október 10-i ajánlatát, továbbá a 2022. október 28-i levelét, a Thermoszerviz Kft. 2022. augusztus 15-i árajánlatát és a Müller Villszer 2022. október 27-i levelét, továbbá a SASAVILL Kft. által lepecsételt 2022. május 17-i költségvetés főösszesítőt, tervezési költségvetést, tervezői költségbecslést és az SHR Klimatechnika 2022. május 31-ig érvényes költségvetés főösszesítőjét.

[9] A felperes és az I. rendű alperesi érdekelt között a szerződéskötési kötelezettség 2022. november 2-áig állt fenn.

[10] Az I. rendű alperesi érdekelt nem fogadta el a felperes által előadottakat a Kbt. 131. § (9) bekezdése szerinti mentesülési körülményekként. A 2022. november 4-i válaszában kifejtette,

hogy a hivatkozott körülmények (energiaár változások, alapanyagár emelkedés, forint/euró árfolyamváltozás, infláció emelkedés) egyike sem tekinthető az írásbeli összegezés megküldését követően beállott, felperes által előre nem látható körülményeknek, továbbá részletes indokát adta annak, hogy a rezsicsökkentés változása, az árfolyamváltozás és a felperes által csatolt ajánlatok, nyilatkozatok miatt nem támasztják alá a körülmények összegezését követő változását.

- [11] Az I. rendű alperesi érdekelt 2022. november 10-én jogorvoslati kérelmet nyújtott be az alperesnél, melyben kérte a felperes jogsértése megállapítását, és vele szemben bírság kiszabását.

A keresettel támadott határozat

- [12] Az alperes a 2022. december 12-én hozott D.433/18/2022. számú határozatában megállapította, hogy a felperes megsértette a Kbt. 131. § (9) bekezdését, ezért 1.000.000 forint bírság megfizetésére kötelezte. Indokolása szerint a Kbt. 131. § (1), (6) és (9) bekezdései alapján az ajánlatkérő és a nyertes ajánlattevő – főszabályként – a közbeszerzési dokumentumokban rögzített feltételekkel, az ajánlatban foglaltak szerint és az ajánlati kötöttség időtartama alatt kell megkösse a közbeszerzési szerződést. Csak a törvényben meghatározott esetekben van jogszerű lehetőség arra, hogy az eredményes közbeszerzési eljárás ellenére a felek mentesüljenek a szerződéskötési kötelezettség alól. A Kbt. 131. § (9) bekezdése rögzíti a szerződéskötés alóli mentesülés konjunktív feltételeit, amelyek a következők: az írásbeli összegezés megküldését követően beállott, az adott fél ellenőrzési körén kívül eső, általa előre nem látható olyan körülmény, amely miatt: a fél a szerződés megkötésére/teljesítésére nem lenne képes, vagy a szerződéstől való elállásnak/felmondásnak lenne helye. Ha bármely konjunktív feltétel nem teljesül, nincs mód a szerződéskötési kötelezettség alóli mentesülésre. A szerződéskötési kötelezettség alóli mentesülés feltételét képező körülményeket annak kell bizonyítani, aki arra hivatkozik. A felperes 2022. október 28-i levelében szereplő hivatkozásai nem alapozzák meg a Kbt. 131. § (9) bekezdése alkalmazását, mert a konjunktív feltételek fennállása nem volt megállapítható. A perbeli esetben az építési beruházást 12 hónapos teljesítési határidő mellett kellett megvalósítani; az ajánlattevőknek egyösszegű átalányárat kellett megajánlani; és tartalékkeret nem volt biztosított. Mivel egy hosszabb időtartamú, átalányáras beruházás megvalósítására kellett ajánlatot tenni akként, hogy arra tartalékkeret, indexálás nem volt biztosítva, ezek a körülmények már önmagukban fokozott körülményt indokolnak az ajánlattevőktől annak érdekében, hogy megalapozott, teljesíthető ajánlati vállalást tudjanak tenni. Egy ilyen speciális hosszú időtartamú szerződés teljesítése során a gazdasági körülmények változásának kockázatai magasabbak egy nem átalányáras, tartalékkeretet, indexálást tartalmazó szerződéshez képest. Valamennyi hivatkozott körülmény (energiaváltozás, a háborús helyzet, a forint/euró árfolyam jelentős változásai, az alapanyagárak emelkedése és az infláció mértéke) már az ajánlattétel idején is ismert volt, az ajánlattételi kötöttség lejártáig folyamatosan fennállt, az ajánlattevőknek ezekkel számolniuk kellett már az ajánlat megtételekor. Az energiaárak, üzemanyagárak növekedésével, a forint/euró árfolyam ingadozásával, az infláció magas mértékével már az összegezés megküldését megelőzően is számolni lehetett és kellett. Legkésőbb az ajánlati kötöttség közbeszerzési eljárásban történt fenntartását megelőzően ezeknek a körülményeknek a további drasztikus emelkedése várható és kalkulálható volt, ezért az előre nem láthatóság feltétel fennállása a jelen esetben állapítható meg. A felperes hivatkozott arra, hogy már 2022. augusztusában – azaz az összegezés megküldését megelőzően – ezen piaci folyamatok miatt új árajánlatokat kezdett bekérni. A Kbt. 131. § (9) bekezdése kizárólag az összegezés megküldését követően beállott

körülmények miatt teszi lehetővé a szerződés megkötése alóli mentesülést. A felperes számszaki levezetést az egyes tételek vonatkozásában csak a jogorvoslati eljárás során tett, de abban az ajánlatában szereplő árakkal hasonlította össze az újabb árajánlatokat.

A kereset, a védírat és az alperesi érdekeltek nyilatkozata

- [13] A felperes az alperes határozatát keresettel támadta. Kiegészített keresetében kérte elsődlegesen a határozat megváltoztatásával a jogsértés hiányának megállapítása mellett a bírság mellőzését; másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését; harmadlagosan a határozat megváltoztatásával a bírság mellőzését; negyedlegesen a határozat megváltoztatásával a bírság összegének 200.000 forintra mérséklését, továbbá az alperes perköltségben való marasztalását.
- [14] Érvéle szerint az alperes tévesen és iratellenesen értelmezte a benyújtott dokumentumokat. A határozat 101. pontja szerint az ajánlattételkori adatokkal végezte el az összehasonlítást, ez a megállapítás azonban iratellenes, mert az ajánlat-adáskori / a köztes / és az összegezt követő állapotról is benyújtotta a dokumentumokat, amelyet a határozat is tartalmaz a 13. és 15. pontban. Ezen dokumentumok igazolják az alapanyagáraknak nem csupán az ajánlat-adáskori időszakhoz, hanem az összegezés időszakához viszonyított és az összegezés megküldését követően bekövetkezett jelentős mértékű emelkedését is.
- [15] Az alperes az október 18-án kelt levelét nem vizsgálta, és annak hiányát nem is indokolta. Már ehhez is csatolt összegezés megküldését követően kelt árajánlatokat, dokumentumokat, és hivatkozott az összegezés megküldését követően bekövetkezett eseményekre (illetve olyan körülményekre is, amelyek vonatkozásában az összegezés megküldését követően további jelentős negatív változás következett be), és már ebben is jelezte a szerződés fenntarthatatlanságát, a visszalépési feltételek fennállását. Ezen levél vizsgálatának elmaradásával az alperes megsértette az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. §-a szerinti tényállástisztázási kötelezettségét. Az alperes továbbá egyáltalán nem vette figyelembe az I. rendű alperesi érdekelt magatartását, a szerződésmódosítási szándéktól való teljes elzárkózását sem.
- [16] A határozat 99. pontjában az alperes egyetértett az ajánlatkérő álláspontjával, de a határozat nem tartalmaz semmit arra vonatkozóan, hogy alperes mivel értett egyet és mennyiben. A határozat e vonatkozásban semmiféle indokolást nem tartalmaz, és annak tartalma a határozat egyéb pontjainak szövegéből sem vezethető le, így nem állapítható meg.
- [17] Az alperes a határozat 97. pontjában akként nyilatkozott, hogy a jelenlegi gazdasági helyzet „köztudomásúan kiszámíthatatlan”, mely kijelentés éppen az előre nem láthatóság, mint körülmény (jogszabályban is rögzített) fennállását támasztja alá. Maga Magyarország Kormánya is közbeszerzési kérdés vonatkozásában előre nem látható, elháríthatatlan külső körülményre, vis maior helyzetre hivatkozik a 430/2022. (X. 28.) Korm. rendeletben. Nyilvánvaló, hogy felperesnek, mint ajánlattevőnek, az adott szektorban tevékenykedő szakcéggként az ajánlata benyújtásakor számolnia kell bizonyos kockázatokkal, és ezeket az ajánlatának tartalmaznia is kell, ugyanakkor ennek mértéke nem lehet magasabb, mint az adott szektorban általában észszerűen eljáró, azonos ismeretekkel rendelkező átlagos piaci szereplőé, és nem lehet lényegesen magasabb, nem terjedhet ki olyan kockázatok előre történő „beárzására”, amelyekkel az I. rendű alperesi érdekelt, és e minőségében professzionális gazdasági szereplő maga sem kalkulált semmilyen mértékben, valamint adott esetben Magyarország Kormánya által is a fent hivatkozott jogszabály alapján előre nem látható körülményként kerül meghatározásra. Nem kellett, nem lehetett előre számolni az alapanyagok rendkívüli mértékű (pl. a cement esetében 100%-os) emelkedésével. Az áremelkedés ezen jelentős mértékével egyetlen piaci szereplő sem számolhat reálisan előre.

Az összegezés megküldését követő, előre nem látható, jelentős mértékű növekedés már olyan oknak minősül, amely előre nem látható ok következtében a szerződés többé az adott ajánlati áron nem teljesíthető. Jelen esetre analógiaként megfelelően alkalmazandó a Miniszterelnökség közleménye a Kbt. szerződésmódosítási szabályainak alkalmazásáról a COVID-19 esetében.

- [18] Az összegezés megküldését követően jelentős mértékű további emelkedés következett be. Az áremelkedések mértéke az ajánlatban szereplő árakhoz képest 100%-os mértéket is elért. A Kbt. a kimentés körében nem ír elő tételes elszámolást, csupán annyi követelményt támaszt, hogy a teljesítést akadályozó, a Kbt. 131. § (9) bekezdésében foglalt konjunktív feltételek fennállását igazoló körülményeket írásban az ajánlatkérő tudomására hozza és az erre vonatkozó bizonyítékait is csatolja. E kötelezettségének pedig teljes mértékben eleget tett.
- [19] Az áremelkedések, a forint-euró árfolyam kirívó mértékű negatív változása, az energiaárak emelkedése, az összegezés megküldését követően bekövetkezett események. A korábban is fennállt jelenségek összegezését követő, előre nem látható további jelentős romlása és együttes hatásai együttesen vezettek ahhoz, hogy a szerződés nem volt fenntartható. Maga az I. rendű alperesi érdekelt is kifejezetten elismerte, hogy az általa felhozott körülmények mindegyike a társaság ellenőrzési körén kívül esik, azokra érdemi befolyással nem bírt és nem bír. Az I. rendű alperesi érdekelt is leírta 2022. november 4-i levelében, hogy az energiaárak változásának az építőipari termékek árára gyakorolt összecszerű hatása nem lehetett ismert a gazdasági szereplők előtt. Ugyanez azonban a forint-euró árfolyam vonatkozásában is kijelenthető.
- [20] Leveleiben és azok mellékleteiben megfelelően bemutatta az alapanyagárak összegezés megküldését követő drasztikus, a korábbi trendektől eltérő nagyságrendű, jelentős negatív változását. Bemutatta a forint/euró árfolyam összegezés megküldését követő hirtelen összeomlását is. Az alperesnek azt is vizsgálnia kellett volna, hogy a levelek tartalma egyáltalán értelmezhető-e visszalépésként. Egyértelműen jelezte, több alkalommal, írásban, hogy továbbra is szerződést kíván kötni, és hogy az előállt helyzetre próbáljanak megoldást találni, ettől azonban az I. rendű alperesi érdekelt teljes mértékben elzárkózott. Nem lett volna mellőzhető az I. rendű alperesi érdekelt magatartásának (a szerződés megkötésének elmaradása jelentős részben a teljes és merev elzárkózás és a probléma megoldására való törekvés teljes hiányának az eredménye) érdemi vizsgálata. Annak elmaradása az ügy érdemére kiható jogszabálysértésnek minősül. Az alperes a határozata 97. pontjában is azt írja, hogy a kiszámíthatatlanságot bizonyos mértékig figyelembe kell vennie az ajánlattevőknek is az ajánlattétel során. Tehát csak bizonyos mértékig kell figyelembe vennie az ajánlattevőnek a körülmények lehetséges változását, amely mérték a rendes üzleti kockázat mértékével egyezik meg. Az időközbeni jogszabálmódosítások – így az építési beruházások megvalósítására kötött szerződések módosításának kezdeményezéséről szóló 13/2023. (I. 24.) Korm. rendelet – is az álláspontját támasztja alá. Az új kormányrendelet az építési beruházások körében módot adott arra, hogy a felek a szerződéseket módosítsák a rendes üzleti kockázat mértékét meghaladó költségnövekmény esetén, mivel ezek a körülmények a felek érdekkörén kívüli, előre nem látható körülmények. Az alperes érdemben nem vizsgálta az áremelkedés mértékét, tekintettel arra, hogy a határozat 101. pontjában tévesen és iratellenesen azt állapította meg, hogy a felperes az ajánlati árához mérten hasonlította az áremelkedést. Az ajánlattételkorival, az akkori árszínvonallal való összevetés nem mellőzhető, ugyanis csak ez esetben kapható teljes és valós kép arról, hogy az összegezés megküldését követő áremelkedés mekkora mértékű volt valójában. A szeptember 2-án és 17-én kelt árajánlatok is az összegezés időpontját követően kerültek kiállításra, így ezek a dokumentumok is az összegezés megküldését követően bekövetkezett jelentős áremelkedést igazolják. A Fővárosi Törvényszék 102.K.702.003/2021/6. számú ítélete ezen ügyre

megfelelően irányadó, és éppen az alapozza meg a hatóság jogsértését, hogy a jelen ügyben a releváns tényeket nem tárta fel. A felek közötti levelezések, egyeztetések tartalma és a megküldött mellékletek együtt képezik az ügyben releváns tényeket, így ezek érdemi vizsgálata nem lett volna mellőzhető. Az I. rendű alperesi érdekelt azt állítja, hogy az egyeztetéseken szeptember 7-én, 13-án és 28-án nem jelzett akadályozó körülményt és szerződésmódosítási igényt. Ezen állítás azonban nem felel meg a valóságnak, mert folyamatosan jelezte az akadályozó körülményeket és a szerződés módosítási szándékát, melytől azonban az I. rendű alperesi érdekelt elzárkózott. Az egyeztetésen elhangzottakra vonatkozóan a felperes ügyvezetője, Márkucz László személyes meghallgatását, valamint a felperes részéről jelen levő személyek (Basics Ákos, Zelei László) tanúkénti meghallgatását indítványozta.

[21] Az alperes védiratában a határozatban foglaltak fenntartásával a kereset elutasítását kérte, és perköltséget igényelt. Hivatkozása szerint a határozat nem iratellenes. A felperes az ajánlatában szereplő összegekhez hasonlította az áremelkedést. Számszaki levezetést pedig a keresetlevelében hivatkozott tényállásból is kitűnően csak a jogorvoslati eljárásban tett. A benyújtott dokumentumok, nyilatkozatok nem voltak alkalmasak arra, hogy az összegezés megküldését követően bekövetkezett jelentős mértékű áremelkedést alátámasszák. Az indokolás kifejezetten említi az október 18-i levelet (89. bekezdés). Mivel a felperes a 2022. október 28-i levelében jelentette be, hogy a szerződéskötés nem áll érdekében (a 2022. október 18-i levélben a szerződésmódosítási igényét jelentette be), így azt kellett vizsgálnia, hogy az abban előadottak megalapozzák-e a szerződéskötés alóli mentesülést. A határozat 99. pontját megelőző és azt követő pontjaiból megállapítható, hogy azt vizsgálta, hogy a felperes által hivatkozott körülmények összegezését követő változása minősülhet-e olyan előre nem látható körülménynek, amely megalapozza a szerződéskötés alóli mentesülést. E tekintetben egyetértett az ajánlatkérővel, miszerint az előadottak nem tudták megalapozni a szerződéskötés alóli mentesülést és ezért megállapította a felperes jogsértését. A felperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy az összegezés megküldését követően beállott körülmények előre nem láthatóak voltak. Ez nem történt meg a jogorvoslati eljárásban. A felperes a keresetlevelében sem ilyen, az összegezés megküldését követően beállott körülményekre, hanem „korábbi” körülményekre hivatkozik. A jogorvoslati eljárásnak nem az volt a tárgya, hogy miért nem módosította az ajánlatkérő a meg nem kötött szerződést. A felperes továbbra is az ajánlatban szereplő árakhoz viszonyított áremelkedésre hivatkozik. Az, hogy valamely körülmény az ajánlattevők ellenőrzési körén kívül esik, önmagában nem elegendő a szerződéskötés alóli mentesüléshez.

[22] Az I. rendű alperesi érdekelt az alperes pernyertességét támogatva kérte a kereset elutasítását, továbbá perköltséget is igényelt. Hivatkozása szerint a küldött mellékleteket, árajánlatokat teljeskörűen megvizsgálta és azok hiányosságait, következtelenségeit írásban közölte a felperessel. A csatolt dokumentumok nem támasztották alá, hogy az általa hivatkozott indokok az összegezés megküldését követően beállott események lennének, ezért helytálló az alperes azon megállapítása, miszerint a felperes megsértette a Kbt. 131. § (9) bekezdését. Kizárólag egyetlen egy építőanyagra, a cementre csatolt olyan árajánlatokat a felperes (a Merkbau Zrt-től), amelyek az összegezés megküldését követő időszakra vonatkoznak. Ebben az esetben az összegezés követő emelkedés mindössze 23%, amely még a rendes üzleti kockázat körében marad. A felperes csupán két építőanyag (beton, cement) vonatkozásában próbálta tételesen bemutatni az áremelkedést, egy új bölcsőde épületegyüttes felépítéséhez kettőnél jóval több építőanyagra van szükség. A beton és cement összegezés megküldését követő áremelkedése nem minősül olyan „kiugróan, rendkívül” magasnak, amely a szerződéskötéstől való elállást lehetővé tette volna.

- [23] A Fővárosi Törvényszék 102.K.702.003/2021/26. számú ítéletére, a Kúria Kfv.I.35.882/2014/4. számú döntésére és az 1/2011. (V. 9.) KK-véleményre figyelemmel a felperes nem adott elő arra nézve részletes érvelést, hogy miben áll az alperes tényállásfeltárási mulasztása, miért hatott ez ki az ügy érdemére, és nem is bizonyította az állítását megfelelő módon.
- [24] A határozat 99. pontját a megelőző és következő pontok egységeként kell vizsgálni. A felperes több esetben a kontextusából kiemelve, a szövegrészlet eredeti mondanivalóját megváltoztatva idéz. A felperes emelte ki, hogy az energiaárak részbeni megnövekedése várható volt, egyedül az egyébként üzleti kockázat körébe tartozó összezszerúség nem volt ismert.
- [25] A 430/2022. (X.28.) Korm. rendelet a tárgyi közbeszerzési jogvita szempontjából semmilyen relevanciával nem bír, a Korm. rendelet a 2. §-ban rögzített alanyok magánjogi jogviszonyainak újraértékelésével kapcsolatos.
- [26] Az áremelkedések mértéke önmagában még nem alapozza meg a szerződéskötés alóli mentesülési lehetőséget. Az árnövekedés kontinuitása egyrészt megkérdőjelezi az előre nem láthatóságot, másrészt nem sikerült bizonyítani, hogy az áremelkedések az összegezés megküldését követően beállott körülmények lennének, vagy a korábbtól nagyságrendileg eltérő árnövekedés az összegezés megküldését követően realizálódott volna. Valamennyi felperes által hivatkozott körülmény (így az alapanyagár emelkedés is) ismert volt már az ajánlattétel idején, ezek a körülmények már az ajánlattétel időszakától kezdődően az ajánlattételi kötöttség lejártáig folyamatosan fennálltak.
- [27] Nem valós az az állítás, hogy a szerződésmódosítástól teljes mértékben elzárkózott volna. Soha nem állította, hogy a szerződést ne lehetne módosítani. Kizárólag azt hangsúlyozta, hogy a szerződést az ajánlatnak megfelelő tartalommal kell megkötni, és a szerződés a Kbt. 141. §-ban rögzített szerződésmódosítási indokok, jogalapok fennállása esetén módosítható. Az esetleges szerződésmódosítással kapcsolatos kérdések jelen jogvita eldöntése szempontjából irrelevánsak. Jóhiszeműen járt el a válaszadás során, és a lehető leghamarabb érdemi választ adott, annak ellenére, hogy az október 28. napján kelt levél nem szerződésmódosítási kérelem volt, hanem egyértelmű nyilatkozat arra nézve, hogy a szerződést a felperesnek nem áll módjában megkötni. A felperes levelét 2022. november 2-án, a szerződéskötési határidő utolsó napján olvashatta el legelőször, ezen a napon vette azt kézhez postai úton is. Lehetősége sem volt arra, hogy e-mail üzenetet küldjön a részére. Az útmutatók, közlemények részleteinek behivatkozása a tényállási elemekkel történő összekapcsolás nélkül nem bír bizonyító erővel. A közlemény a Kbt. szerződésmódosítási szabályainak a COVID-19 esetében történő alkalmazásáról szól, jelen perben pedig közbeszerzési eljárás eredményeként megkötendő szerződés megkötésének megtagadására vonatkozó Kbt. szabály alkalmazásáról van szó. A Kúria Pfv.V.20.826/2021/2. számú döntése szerint a beszerzési, értékesítési nehézségek, illetve az üzleti tevékenységgel kapcsolatos piaci változások ellenőrzési körön belül merülnek fel, a Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.361/2021/4. számú döntése szerint a piaci viszonyok – akár rövid időn belüli, drasztikus – megváltozása az üzleti kockázat része. A professzionális gazdasági szereplőknek számolnia kell az alapanyagok drágulásával és a munkaerő költségeinek emelkedésével.
- [28] Arra, hogy a levelek tartalma értelmezhető-e visszalépésként a felperes a jogorvoslati eljárásban nem hivatkozott, így arra a perben már nem hivatkozhat sikerrel. A D.723/13/2010. számú határozat a közbeszerzésekről szóló, már hatálytalan 2003. évi CXXIX. törvény rendelkezéseire irányadó, az a megváltozott jogi környezet miatt már nem releváns. A 13/2023. (I.24.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés tárgyi hatálya a megkötött építési beruházási szerződésekre terjed ki, így az sem bír jelentőséggel, továbbá 2023. január 25-én, az alperes eljárását követően lépett hatályba, így az a jelen per során figyelembe nem vehető.

Amennyiben analógia útján mégis alkalmazható lenne, akkor megállapítható, hogy nem került teljeskörűen igazolásra, hogy a költségnövekmény meghaladná a rendes üzleti kockázat körét; másrészt valamennyi hivatkozott körülmény (az energiaváltozás, a háborús helyzet, a forint/euró árfolyam jelentős változásai, az alapanyagárak emelkedése és az infláció mértéke) már az ajánlattétel idején is ismert volt, és az ajánlattétel időszakától kezdődően folyamatosan fennálltak. Az időbeliség különbsége azonban megtöri az analógiát.

- [29] A kiszabott bírság összege a jogsértés súlyához képest nem tekinthető jelentősnek, az eljárás becsült értékéhez képest méltányos, annak mellőzése vagy csökkentése nem indokolt. A felperes jogsértése miatt egy uniós támogatott projekt megvalósításától esett el, az intézményből a bölcsődések kiköltöztetése megtörtént, az előkészítő bontási munkálatokat az üzemeltető megkezdte, jelentős kára keletkezett.
- [30] A felperes bizonyítási indítványa mellőzését kérte tekintettel arra, hogy kizárólag a 2022. október 28-i levelében közölte, hogy nem kívánja a szerződést megkötni, előtte erre vonatkozó határozott nyilatkozatot nem tett, és a bizonyítási indítvány el is késett.
- [31] A II. rendű alperesi érdekelt a perben nem tett érdemi nyilatkozatot. Az Építésmester Zrt. és a Bodrogi Bau Kft. felhívás ellenére nem léptek be a perbe, a többi ajánlattevő a közigazgatási eljárásban ügyfélként nem vett részt.

A bíróság döntése és jogi indokai

- [32] A felperes keresete – az alábbiak szerint – alapos.
- [33] A bíróság a Kbt. 170. § (1) bekezdése alapján indított jogvitát a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 4. § (1)-(2) bekezdései, a (3) bekezdés a) pontja és az 5. § (1) bekezdése alapján közigazgatási peres eljárásban, a Kp. 77. § (2) bekezdés szerinti kérelem alapján tárgyaláson bírálta el.
- [34] A határozat jogszerűségét a Kp. 12. § (1) bekezdése alapján, a Kp. 2. § (4) bekezdése és 85. § (1) bekezdése értelmében a kereseti kérelem, a felek által előterjesztett kérelmek és jognyilatkozatok keretei között, a Kp. 85. § (2) bekezdése szerint a közigazgatási tevékenység megvalósításának – a határozat meghozatalának – időpontjában fennálló tények alapján bírálta el. A tényállást a Kp. 78. § (2) bekezdésére figyelemmel a rendelkezésre álló adatok, valamint a felek előadásának egybevetése alapján, a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelve, a megelőző közigazgatási eljárásban megállapított tényállással összevetve állapította meg. Döntése meghozatala során a Kúria joggyakorlatát figyelembe véve járt el, attól nem tért el.
- [35] A támadott határozat jogszabálysértő voltát a Kp. 78. § (1) bekezdésére és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. §-ára figyelemmel a felperesnek kellett bizonyítania.
- [36] A bíróság elsőként a felperes által hivatkozott eljárási jogszabálysértéseket vizsgálta.
- [37] Az alperes a felperes 2022. október 18-i levelének tartalmát a határozata 13. pontjában a tényállás részévé tette és annak mellékleteit is felsorolta. A határozat 89-91. pontjaiból egyértelmű az, hogy az alperes azért nem tartotta szükségesnek ezen levél vizsgálatát, mert a felperes a 2022. október 28-i levelében hivatkozott a Kbt. 131. § (9) bekezdése szerinti mentesülési körülményekre, ezért ezen nyilatkozata alapján kellett azt vizsgálni, hogy a felperes mentesülhet-e a szerződéskötési kötelezettsége alól. Az alperes helytállóan értékelte az október 18-i levél tartalmát a szerződés ellenértéke módosítására vonatkozó igény bejelentésének a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontja alapján. A felperes is módosítási kérelemként hivatkozott a levelére, és a módosítástól való elzárkózás esetére helyezte kilátásba az ellehetetlenülés bejelentését. Ebben a levélben tehát még nem a visszalépési nyilatkozatát tette meg és indokolta meg a felperes, ezért ez a levél egyértelműen a szerződés

módosítására irányuló kérelem volt. Tekintettel azonban arra, hogy a Kbt. 141. §-ában foglaltak csak a már megkötött szerződések módosítására vonatkoznak, és a felek között a szerződés megkötésére még nem került sor, ezért annak módosítására sem volt lehetőség, a felperes ezt alaptalanul várta el. A 2022. október 18-án kelt levél vonatkozásában ezért az alperes terhére nem volt megállapítható az Ákr. 62. §-ában foglalt tényállásbiztosítási kötelezettség elmulasztása.

[38] Szerződésmódosításra szerződéskötés hiányában nem kerülhet sor, ezért az alperesnek nem kellett vizsgálnia az I. rendű alperes azon állítólagos magatartását sem, hogy a módosítástól elzárkózott-e vagy nem. Erre figyelemmel alaptalan a felperes hivatkozása a D.723/13/2010. számú alperes által másik ügyben hozott határozatra. Eljárási jogszabálysértés ezért e körben nem volt megállapítható.

[39] A határozat tényállási részében az alperes kimerítő jelleggel rögzítette az I. rendű alperesi érdekelt indokait arra vonatkozóan, hogy melyik körülmény miatt nem alkalmas arra, hogy megalapozza a mentesülést, és melyik csatolmány miatt nem fogadható el. A határozat 99. pontjában az alperes a határozat tényállási részére visszautalva ismertette az álláspontját, ezzel megteremtve a kapcsolatot az I. rendű alperesi érdekeltnek a határozat 14. és 16. pontjában ismertetett ténybeli és jogi indokaival. Önmagában a határozat 99. pontjából – a határozat többi részének figyelmen kívül hagyása mellett – valóban nem derül az ki, hogy az alperes mely álláspontot fogadja el. Tekintettel azonban arra, hogy a határozat tényállása és jogi indokolása egységes egészet alkot, és azt összefüggéseiben szükséges értelmezni, továbbá annak főlegesen ismétléseket nem kell tartalmaznia, az alperes határozatából egyértelműen kitűnik az, hogy az alperes az I. rendű alperesi érdekelt mely álláspontjával milyen okokból értett egyet. Az alperes álláspontja is az, hogy a felperes által hivatkozott körülmények nem alapozták meg a szerződéskötés alóli mentesülés lehetőségét. Annak ellenére tehát, hogy a határozat 99. pontja nem tartalmazott részletes indokolást, az indokolási kötelezettség megsértése az ügy érdemére kiható módon, illetve mértékben – azaz az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása – nem volt tetten érhető, ezért a határozat megsemmisítését nem indokolta volna.

[40] Ezt követően a törvényszék az ügy érdemét illetően azt vizsgálta, hogy az alperes helytállóan állapította-e meg azt, hogy a felperes megsértette a Kbt. 131. § (9) bekezdését, mivel esetében az ajánlati kötöttség mentesítésének konjunktív törvényi feltételei nem álltak fenn.

[41] A Kbt. 131. § (9) bekezdés szerint az ajánlatkérő a nyertes ajánlattevővel szemben csak abban az esetben mentesül a szerződés megkötésének kötelezettsége alól, valamint a nyertes ajánlattevő az (5) bekezdésben meghatározott időtartam alatt akkor mentesül szerződéskötési kötelezettsége alól (szabadul ajánlati kötöttségétől), ha az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezés megküldését követően beállott, ellenőrzési körén kívül eső és általa előre nem látható körülmény miatt a szerződés megkötésére vagy teljesítésére nem lenne képes, vagy ilyen körülmény miatt a szerződéstől való elállásnak vagy felmondásnak lenne helye.

[42] A jogalkotó e szakaszhoz fűzött indokolása szerint: „A szerződés megkötésére vonatkozó rendelkezések alapvetően a hatályos szabályoknak megfelelően alakulnak. Továbbra is irányadó, hogy a szerződést a nyertes ajánlattevővel vagy ajánlattevőkkel, a közbeszerzési eljárásban kialakult végleges feltételek szerint kell megkötni, és az értékelés során figyelembe vett ajánlati tartalmi elemeknek mindenképpen a szerződés tartalmává kell válnia, azaz a nyertes ajánlattevő, mint szerződő fél számára szerződéses kötelezettségként is meg kell jelennie. (...) A szerződéskötési kötelezettség szabálya annyiban módosul, hogy az ajánlatkérőnek vagy nyertes ajánlattevőnek a szerződéskötési kötelezettség alóli mentesüléshez azt kell bizonyítania, hogy az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezés megküldését követően beállott, ellenőrzési körén kívül eső és általa előre nem látható körülmény miatt a szerződés megkötésére vagy teljesítésére nem lenne képes, vagy ilyen

körülmény miatt a szerződéstől való elállásnak vagy felmondásnak lenne helye. A szerződéskötés alóli mentesülés új szabálya továbbra is szigorúbb a Ptk.-nak a fennálló szerződéskötési kötelezettség alóli mentesülésre vonatkozó általános szabályához képest, ugyanakkor közelebb viszi a Kbt. szabályait a Ptk. rendelkezéseihez.”

[43] A fenti jogszabályi rendelkezés és egyértelmű jogalkotói szándék alapján tekintettel arra, hogy az ajánlatok elbírálásáról szóló összegezt az I. rendű alperesi érdekelt 2022. augusztus 30-án küldte meg az ajánlattevőknek és a szerződéskötési kötelezettség – figyelemmel a Kbt. 131. § (5)-(6) bekezdéseire és a 48. § (3) bekezdésére – 2022. november 2-áig állt fenn, a felperesnek a 2022. augusztus 31. és november 2. közötti időszakra vonatkozóan kellett volna mentesülési körülmény meglétét igazolnia. Az alperes és az I. rendű alperesi érdekelt erre helytállóan hivatkozott.

[44] Az alperes helytállóan állapította meg, hogy a felperes által hivatkozott valamennyi körülmény (a háborús helyzet, energiaválság, alapanyaghiány, dráguló energia- és üzemanyagárak, a forint/euró árfolyam jelentős gyengülése, az alapanyagárak emelkedése, az infláció magas mértéke és a járványhelyzet) az ajánlattétel időszakától kezdődően az ajánlattételi kötöttség lejártáig folyamatosan fennállt. A Covid-19 járvány 2019 decemberében indult, Magyarországon az első esetek 2020 márciusában már megjelentek, majd több súlyosabb variáns terjedését követően az enyhébb lefolyású Omikron variáns is ismert volt már 2021 decemberében. Továbbá a Covid okozta ellátási nehézség, alapanyaghiány és ennek árfelhajtó ereje is általánosan ismertté vált 2020-ban, így annak fennállásával mindenkinek számolnia kellett. Az orosz-ukrán háború 2022. február 24-én tört ki, az ezzel együtt járó további alapanyaghiány, energiaellátási problémák és drágulási folyamat – lényegében az élet minden területére kiterjedően – már közvetlenül ezt követően megjelent a társadalom minden szintjét érintően. 2022. július hónapban már az is köztudottá vált, hogy a rezsicsökkentési szabályok oly módon kerülnek augusztus 1-től módosítására, hogy a villamos energia és a földgáz egyetemes szolgáltatásra kizárólag a lakossági fogyasztók lesznek jogosultak. Az erről szóló, a Magyarország szomszédságában zajló háború idején a rezsicsökkentés megvédése és a honvédelmi célok teljesítése érdekében szükséges költségvetési intézkedésekről szóló 1281/2022. (VI.4.) számú Korm. határozat már 2022 júniusában, míg a részletszabályok a veszélyhelyzet ideje alatt az egyetemes szolgáltatásra jogosultak körének meghatározásáról szóló 217/2022. (VI.17.) számú Korm. rendeletben megjelentek. Az üzemanyagok kapcsán a hatósági ár 2022. július 30-án megszűnt a gazdálkodó szervezetek vonatkozásában. Az infláció mértéke már a 2021. III. negyedévtől emelkedett, és már 2022. májusától kétszámjegyű volt (10,7%). A forint/euró árfolyam is már 2022. februárjától, az orosz-ukrán háború kitörésével emelkedésnek indult, melynek megszűnésével reálisan számolni nem lehetett. Az ajánlattételi határidő időpontjában 2022. május 26-án az MNB középárfolyam 393,35 forint, az összegezt kiküldését megelőző időszakban az MNB középárfolyam legmagasabb értéke 2022. július 12-én elérte a 413,78 forintos összeget. A felperes tehát mindennek ismeretében – beleértve a Kbt. 131. § (9) bekezdése egyértelmű rendelkezését és annak következményét is – tette meg az ajánlata fenntartására vonatkozó nyilatkozatát 2022. július 22-én.

[45] A felperes által hivatkozott, az MNB által 2022. szeptember 27-én végrehajtott kamatemelés és a kamatemelési ciklus lezárása következtében valóban emelkedni kezdett az árfolyam, október 13-án 430 forint fölé is futva, ugyanakkor ezt követően az visszaesett és a felperes által sem vitatottan 411-415 forint között stabilizálódott. Tehát a forint összeomlása sem volt olyan körülmény, amely november 2-át megelőzően lényegi körülmény változást eredményezett. Továbbá a felperes által hivatkozott 2022. szeptember 27-én bekövetkezett Északi Áramlat gázvezeték leállása sem volt olyan eseménynek tekinthető, amely akár az alapanyagok hiánya, akár az alapanyagok ára, akár az energia ára – mint releváns tényezők –

jelentős változását hozta volna az összegezést követően. Mindezek alapján valamennyi körülmény, ami a visszalépési nyilatkozat alapját képezte, már az összegezést megelőzően is fennállt, folyamatosan zajlott, illetve történt, ezért azok további mozgásával – akár esetleges további negatív hatásaival is – mindenkinek, így a felperesnek is reálisan számolnia kellett. A felperes tehát nem tudott olyan körülményt bemutatni és igazolni, ami a 2022. augusztus 31. és november 2. közötti időszakban következett be, vagy ami a korábban bekövetkezett tényezők jelentős súlyosbodását jelentette volna ebben az időszakban.

[46] A felperes mindössze két termékre, a cementre és a betonra nyújtott be az összegezést követően keletkezett ajánlatokat. A felperes által hivatkozott és igazolt cement áremelkedés mértéke az összegezést követően (a Merkbau Zrt. 2022. szeptember 2-i és október 10-i ajánlatainak összevetése alapján) 23% volt, amely az összegezést megelőző és az ajánlattételkori összeghez viszonyított 37,5%-os áremelkedéshez képest nem volt jelentősnek tekinthető. A betonra – a felperes által is elismerten – az összegezést követően 10-13%-os áremelkedés következett be, amely szintén nem tekinthető rendkívüli áremelkedésnek. A többi becsatolt dokumentum pedig az összegezés előtti keltezésű. A felperes így az összegezést követő időszakban bekövetkezett jelentős mértékű áremelkedést nem bizonyított. Az alperes ezért a határozat 101. pontjában helytállóan állapította meg, hogy a felperes az ajánlatkori árjaihoz hasonlította az emelkedés mértékét, például a cement 100%-os áremelkedését is az ajánlatkori árhoz képest határozta meg. A felperesnek az áremelkedés rendkívüli mértékét az összegezést követő időszakra kellett volna igazolnia.

[47] Helytállóan hivatkozott arra is az alperes, hogy a 12 hónapos teljesítési időre és a fix átalányárra tekintettel, valamint a szerződéstervezet azon rendelkezésére nézve, miszerint: „A Vállalkozó viseli annak kockázatát, hogy a jelen szerződésben meghatározott vállalási ár alapjául szolgáló dokumentációk értelmezése folytán, vagy bármely más okból, az ajánlati árat helytelenül adta meg. Utólag az árképzésben tapasztalt hibák, vagy egyéb tévedések nem szolgálhatnak alapot az átalányár megemelésére”, a felperesnek előre kalkulálnia kellett a költségek emelkedésével és az ajánlati árat is ennek megfelelően kellett volna megadnia, továbbá a fenti körülmények miatti további jelentős áremelkedésre is számítnia kellett volna. Legkésőbb pedig az ajánlata fenntartására vonatkozó nyilatkozata megtétele előtt visszaléphetett volna. Mindezek alapján a felperes nem tudott olyan körülményt igazolni, amelyek az összegezést követően következtek volna be, és amelyeket ne lehetett volna előre látni. Így a Kbt. 131. § (9) bekezdése szerinti feltételek közül az előre nem láthatóság feltételének a fennállását nem lehetett megállapítani, az a perben sem nyert igazolást.

[48] A felperes által hivatkozott 430/2022. (X. 28.) Korm. rendelet nem alkalmazható a perbeli esetben, mert egyrészt az már megkötött szerződésekre, másrészt a jövőben megkötendő szerződések jóváhagyási eljárásaira tartalmaz szabályokat. A Miniszterelnökség közleménye a Kbt. szerződésmódosítási szabályainak alkalmazásáról a COVID-19 esetében szintén nem volt analógiaként alkalmazható, mivel az már megkötött szerződések módosítására írt elő iránymutatást. A 13/2023. (I. 24.) Korm. rendelet szintén a már megkötött szerződésekre vonatkozik és csak 2023. január 25-én, az alperesi határozat meghozatalát követően lépett hatályba.

[49] Mivel szerződésmódosításra szerződéskötés hiányában nem kerülhetett sor, a mentesülési feltételek pedig nem álltak fenn, nem volt relevanciája annak, hogy az egyeztetéseken milyen nyilatkozatok hangzottak el, ezért a bíróság a felperes tanú meghallgatására irányuló bizonyítási indítványának nem adott helyt.

[50] A fentiekre figyelemmel a törvényszék megállapította, hogy az alperes határozata a keresettel támadott körben nem jogszabálysértő, ezért a felperes teljes körben alaptalan keresetét a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján elutasította.

- [51] A felperes pervesztes lett, ezért a bíróság a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 82. § (3) bekezdése és 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes és az I. rendű alperesi érdekelt perköltségének megtérítésére. A perköltség összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésére figyelemmel a bírság összege alapján határozta meg. A törvényszék mellőzte a II. rendű alperesi érdekelt részére perköltség megállapítását, mivel a perben érdemi nyilatkozatot nem tett.
- [52] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés *h*) pontja alapján feljegyzett, az Itv. 45/A. § (2) bekezdése, a 39. § (1) bekezdése és a 42. § (1) bekezdés *a*) pontja szerinti 60.000 forint kereseti illeték megfizetésére a bíróság a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján a pervesztes felperest kötelezte. A teljesítési határidő a Pp. 358. § (2) bekezdésére figyelemmel az Itv. 78. § (4) bekezdésén alapul. A teljesítés módját a 30/2017. (XII. 27.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdése, míg a teljesítés elmulasztásának következményeit a 3. § (3) bekezdése határozza meg. Az eljárási illetéket a Nemzeti Adó-és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetni. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni a Fővárosi Törvényszéket, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. Ha a felhívásnak a megjelölt határidőben nem tesz eleget, az illeték behajtására és megfizetésére az illetékekről szóló törvény rendelkezéseit és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.
- [53] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kbt. 172. § (6) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2023. március 22.

Fintáné dr. Vásárhelyi Julianna s.k. dr. Winklerné dr. NóvÉ Ildikó s.k. dr. Váci Katalin
s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró